

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/166/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015200454
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015200454.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: F. T., nar. XX.XX.XXXX, Z. J. XXXX/X, E., zastúpený: Okenica Šula & Co. s. r. o., advokátska kancelária, Zámocká 7074/30, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.12.2014, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/109/2015-28 zo dňa 28.04.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/109/2015-28 zo dňa 28.04.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 26Sd/109/2015-28 zo dňa 28.04.2016 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.12.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok od 06.10.2014 v sume 121,10 eur mesačne. Podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 295/2014 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, mu od 01.01.2015 zvýšila invalidný dôchodok na sumu 123,80 eur mesačne. Navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľ požiadal odporkyňu žiadosťou zo dňa 11.11.2014 o priznanie invalidného dôchodku od 06.10.2014. Za účelom rozhodnutia o tejto žiadosti posudzoval jeho zdravotný stav posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec. V posudku zo

dňa 11.11.2014 vychádzal posudkový lekár okrem vlastného klinického vyšetrenia navrhovateľa z prepúšťacej správy z hospitalizácie na oddelení ortopedie a úrazovej chirurgie z októbra 2013 a z apríla 2014 a z opakovaných traumatologických, neurologických vyšetrení, z CT pravého členka z priebehu roku 2014. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie označil artrózu členkového kĺbu a nohy po zlomenine pätovej kosti so zaradením pod kapitolu XV, oddiel G, položka 56, písmeno b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a pokles jeho pracovnej schopnosti vyjadril na hornej hranici možného percentuálneho rozpätia - 45 %. Posudkový lekár nezmenil svoj záver ani po podaní odvolania a uvedené posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa bolo podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia odporkyne. Posúdením jeho zdravotného stavu sa v rámci odvolacieho správneho konania zaoberal aj posudkový lekár odporkyne, ktorý jeho zdravotné ťažkosti vyhodnotil v posudkoch zo dňa 27.03.2015 a 30.03.2016. V posudku zo dňa 27.03.2015 uviedol, že po utrpení úrazu, trieštivej zlomenine pravej päty, bol stav navrhovateľa riešený operačne v októbri 2014, bola vykonaná repozícia a osteosyntéza. Hojenie bolo protrahované, v apríli 2014 bol vykonaný ďalší operačný zákrok. Pri pretrvávajúcich subjektívnych ťažkostiach v zmysle bolestí s opúchaním a instabilitou bola indikovaná subtalárna artrodéza vpravo, ktorá bola vykonaná v máji 2015. Dosiahnuté bolo stuhnutie sledovaného kĺbu, čo zodpovedá zaradeniu pod kapitolu XV, oddiel G, položku 56, písmeno b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. s maximálnym možným zhodnotením zníženej pracovnej schopnosti navrhovateľa na úrovni 45 %. Takýmto spôsobom bol stav jeho zdravotných ťažkostí vyhodnotený aj pred vykonanou dézou členkového kĺbu na základe porovnávajúceho zhodnotenia s tým, že v prípade vyhodnotenia poklesu jeho pracovnej schopnosti ako stav po zlomenine pätnjej kosti s ťažkou deformáciou a poruchou chôdze ťažkého stupňa by bolo možné v zmysle kapitoly XV, oddiel G, položka 57, písmeno a/ priznať maximálne 40 %. Po oboznámení sa so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa a lekáorskými správami posudkových lekárov pobočky i ústredia Sociálnej poisťovne dospel krajský súd k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľa prijali posudkoví lekári na podklade potrebných odborných lekáorských nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. Ich posudkové stanoviská boli podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s aktuálne zistenými a objektivizovanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa, posudkovými a zákonnými kritériami a v rámci možností daných platnou právnou úpravou. Krajský súd tiež uviedol, že na základe objektívne zistených zdravotných ťažkostí navrhovateľa dospel odporkyňa k jeho správne zaradeniu pod príslušnú položku v rámci prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a pokles jeho pracovnej schopnosti vyjadrila na hornej hranici možného percentuálneho rozpätia pri preukázanom stuhnutí horného a dolného členkového kĺbu v nepriaznivom postavení. Iné zhodnotenie zníženej pracovnej schopnosti pri jeho zdravotnom postihnutí nebolo v rámci platnej právnej úpravy možné. Pre účely invalidizácie poistenca sa vyhodnocuje pokles jeho pracovných schopností v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, v prípade zdravotného postihnutia navrhovateľa sa vyhodnocujú zostávajúce následky po vykonanej operácii. Aj pred týmto operačným riešením boli zdravotné ťažkosti navrhovateľa vyhodnotené porovnávacím spôsobom v rámci tejto položky prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., pretože umožňovalo vyššie percentuálne zhodnotenie jeho zníženej pracovnej schopnosti než stav po zlomenine pätnjej kosti s ťažkou deformáciou, poruchou chôdze ťažkého stupňa, s postihnutím jednej končatiny (max. 40 %). Invalidizáciou poistenca sa riešia zostávajúce následky po utrpených úrazoch, vykonaných operáciách, zostávajúce poruchy funkcie alebo iné poškodenia zdravia, ktoré zostali zachované napriek aplikovanej dostupnej liečbe, preto požiadavky navrhovateľa, aby v percentuálnom vyjadrení jeho zníženej pracovnej schopnosti bol zohľadnený aj priebeh a komplikácie liečby, prípadne nesprávnosť liečebných postupov neboli opodstatnené a nebolo možné na ne prihliadať.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na nové konanie a rozhodnutie, prípadne aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že krajský súd bez dostatočného odôvodnenia nevykonal dôkaz výsluchom navrhnutého svedka F. X. U. ani dôkaz prečítaním listín - lekáorských správ o zdravotnom stave navrhovateľa, priebehu jeho operácie, liečenia a rekonvalescencie. Tento postup krajský súd náležite neodôvodnil ani v napadnutom rozsudku, čím bola navrhovateľovi odňatá možnosť riadne konať pred súdom. Rovnako posudkový lekár pobočky Lučenec ani posudkový lekár odporkyne sa nikdy nezaoberali jeho skutočným zdravotným stavom a neskúmali ho. Vždy sa zaoberali len zdravotnou

dokumentáciou. Výsluchom navrhnutého svedka F. X. U. mal navrhovateľ v úmysle preukázať, že minimálne časť zdravotnej dokumentácie pochádzajúcej z nemocnice v Lučenci obsahuje množstvo poloprávď až klamstiev. Prvotný operatér navrhovateľa v nemocnici v Lučenci je manželom posudkovej lekárky pobočky Lučenec a pri objektívnom posúdení jeho zdravotného stavu a liečenia po operácii by posudková lekárka nevyhnutne musela dospieť k záveru o nesprávnom prevedení lekárskeho zákroku, čo sa nestalo. Táto nesprávne vykonaná operácia mala priamy vplyv na jeho následnú neobvykle dlho trvajúcu rekonvalescenciu, vyžiadala si potrebu ďalších operácií a jej priamym dôsledkom bola neschopnosť navrhovateľa vykonávať akúkoľvek prácu po podstatne dlhšie obdobie. Z hľadiska nárokov priznávaných odporkyňou v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. tak minimálne od vzniku nároku na invalidný dôchodok (t. j. od 06.10.2014) do skončenia poslednej rekonvalescencie a liečenia (t. j. do 15.11.2015) bola „invalidizácia poistenca“ teda pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť podstatne vyššia, ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia odporkyne. Hoci navrhovateľ opakovane ústne žiadal posudkovú lekárku pobočky Lučenec, aby vykonala alebo zadala vykonanie príslušných potrebných vyšetrení pre naplnenie požiadaviek v zmysle § 71 ods. 4 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z., táto „jeho nohu ani len nevidela“, resp. nezažala požiadavku príslušnému odborníkovi v danej oblasti, znalcovi alebo znaleckému ústavu. Posudková lekárka pobočky Lučenec sa len nekriticky stotožnila s obsahom lekárskeho správ svojho manžela. Rovnako ani posudkový lekár odporkyne nikdy nevykonala ani nezadal vykonať „komplexné funkčné vyšetrenia“ v zmysle požiadaviek uvedených v § 71 ods. 3 a § 71 ods. 4 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z.. Napokon, zásadné pochybenie krajského súdu videl navrhovateľ v tom, že sa nekriticky stotožnil so závermi posudkov posudkových lekárov, pričom im priznal prizmu absolútnej neomylnosti uvádzajúc, že „oni sú podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. výlučnými kompetentnými subjektmi na posudzovanie zdravotného stavu poistencov pre účely ich prípadnej invalidizácie.“ Pri pripustení takéhoto výkladu právnej normy by sa nevyhnutne muselo dospieť k záveru, že preskúmvacia právomoc súdu v zmysle § 250l a nasl. OSP je čisto formálna a obmedzená len na posúdenie „správnosti výpočtu“. To však nesporne nebolo úmyslom zákonodarcu, keď dokonca miestne príslušnému krajskému súdu zveril právomoc rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam odporkyne. Záverom navrhovateľ skonštatoval, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu je takmer „formulárové“, vágne a nepresvedčivé, keď sa nekriticky stotožnil s obsahom (rovnako neurčitého a vágneho) napadnutého rozhodnutia odporkyne, resp. s lekárskejšími správami posudkových lekárov. Navrhovateľ trval na tom, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávnych a nedostatočných skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverenú posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľa o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by sa jeho zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol mu nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“). V zmysle § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa a či navrhovateľ splnil podmienky na uznanie viac ako 45 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenc, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5, 6 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z lekárskeho nálezov založených v posudkovej dokumentácii nevyplýva, že by zdravotné postihnutie navrhovateľa zodpovedalo vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec zo dňa 11.11.2014 a 12.02.2015 a ústredia zo dňa 27.03.2015 a 30.03.2016 tieto podmienky spĺňajú.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že odporkyňa nedostatočne zvýšila jeho celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, túto námietku aj odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú podľa doložených lekárskeho nálezov „Choroby podporného a pohybového aparátu“. Takémuto postihnutiu zodpovedá rozpätie 35 % až 45 % miery poklesu podľa kapitoly XV, oddiel G, položky 56, písmeno b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., pričom navrhovateľovi bola určená najvyššia možná miera poklesu tejto schopnosti, t. j. 45 %.

Navrhovateľ v žiadnom podaní neuviedol konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázal, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia nových skutočností či odstránenia rozporov.

Odvolací súd považoval námietku navrhovateľa, že nebol vyšetrený posudkovým lekárom, za nedôvodnú. Posudkový lekár sociálneho poistenia pri posudzovaní zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok nevyšetruje pacienta osobne, ale pri určovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v súlade s § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. vychádza z lekárskejších správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

K námietke navrhovateľa ohľadom nevykonania ním navrhnutého výsluchu svedka F.. X. U. odvolací súd uvádza, že jeho vykonanie by krajskému súdu neprinieslo objasnenie žiadnych nových skutočností. F.. X. U. svoju odbornú výpoveď ohľadom zdravotného stavu navrhovateľa písomne vyjadril v predložených lekárskejších správach, ktoré mal posudkový lekár ústredia k dispozícii a ktoré v lekárskom posudku zo dňa 30.03.2016 vyhodnotil a išlo by len o duplicitný dôkaz.

Rovnako za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj námietku ohľadom posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa posudkovou lekárkou Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec, ktorá sa podľa jeho názoru mala „len nekriticky stotožniť s obsahom lekárskejších správ svojho manžela.“ Ak mal navrhovateľ pochybnosti o správnosti posúdenia posudkovou lekárkou pobočky Lučenec, mohol v správnom konaní vzniesť námietku zaujatosti a bol by mu určený iný posudkový lekár. V tejto súvislosti je však potrebné dodať, že k rovnakému záveru ohľadom zdravotného stavu navrhovateľa, k akému dospela posudková lekárka Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec, dospel aj posudkový lekár odporukyne.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje viac ako 45 % mieru poklesu. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľ má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o zvýšenie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.